

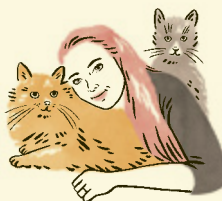
MINÄ

JAKSANN

TÄMÄN

PÄIVÄN

Tarinoita lastensuojelusta

TOIMITTANEET

ELINA HIRVONEN JA JUULI HURSKAINEN

LASTENSUOJELUN KESKUSLIITTO
CENTRALFÖRBUNDET FÖR BARNSKYDD

MINÄ
JAKSAN
TÄMÄN
PÄIVÄN

TARINOITA LASTENSUOJELUSTA

Toimittaneet

Elina Hirvonen ja Juuli Hurskainen

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

© KIRJOITTAJAT, LASTENSUOJELUN KESKUSLIITTO
JA WSOY 2019

KUVITUS © AINO SUTINEN
ISBN 978-951-0-44603-4

PAINETTU EU:SSA

Esipuhe

Koskettavia tarinoita ja omaäänisiä kirjoittajia

ON TALVI 2018. Olemme Lastensuojelun Keskusliiton tiloissa Helsingissä. Pöydän ympärillä joukko nuoria istuu hiljaa, edessään keksejä, kahvia ja kannettavat tietokoneet. Kaikki kuuntelevat keskityneinä, kun yksi nuorista lukee vasta kirjoittamansa tekstin. Se kertoo ajasta vuosia sitten ja isästä, joka satutti. Kun lukeminen on ohi, muiden kommentit ovat lämpimiä, rohkaisevia ja ymmärtäviä.

Aikaisemmin samana vuonna liiton toiminnanjohtaja Hanna Heinonen ja viestintäpäällikkö Juuli Hurskainen kutsuivat minut pohtimaan Lastensuojelun Keskusliiton käynnistämää hanketta, jonka tavoitteena oli tarinoiden avulla tuoda lastensuojelun asiakkaina olevien nuorten ääniä, tarinoita, kokemuksia ja ajatuksia kuuluviin, osaksi lastensuojelusta käytävää yhteiskunnallista keskustelua. Päätimme yhdessä ensimmäisenä vaiheena järjestää kirjoituspajoja lastensuojelun asiakkaina tai jälkihuollossa oleville, kirjoittamisesta kiinnostuneille nuorille.

Tähän kirjaan valituista teksteistä suurin osa syntyi ohjaamissani, Lastensuojelun Keskusliiton järjestämissä kirjoituspajoissa syksyn, talven ja kevään 2018–2019 aikana. Pajoissa työskentely tapahtui vetämieni kirjoitusharjoitusten pohjalta. Harjoitusten lähtökohta oli antaa intoa ja inspiraatiota kirjoittamiseen sekä konkreettisia välineitä omien muistojen, kokemusten, havaintojen ja ajatusten käsittelyyn kirjoittamalla. Kirjoitimme esimerkiksi kirjeen itselle lapsena, varhaisen muiston, positiivisen ansioluettelon, muiston kosketuksesta ja viestin joko todelliselle tai kuvitteelliselle vallanpitäjälle. Nuorten toiveesta käsitelimme useissa harjoituksissa suoraan nimenomaan lastensuojeluun liittyviä kokemuksia. Yksi nuorten toivoma harjoitus oli nimeltään *Hetki, jolloin lastensuojelu tuli elämäni*. Kirjan nimen taustalla on harjoitus, jossa kirjoitimme listan asioista, jotka auttavat jaksamaan tämän päivän. Kirjoituspajoissa syntyneiden tekstien lisäksi valikoimme kirjaan muutamien nuorten kirjoittamia hienoja runoja.

Pajatyöskentelyn ensisijainen tavoite oli antaa osallistujille intoa, rohkaisua ja tukea kirjalliseen ilmaisuun. Kerrallaan muutaman tunnin kestäneiden viikonloppupajojen aikana kirjoitimme useita lyhyitä tekstejä. Harjoitusten lähtökohta oli aina sama: annoin harjoituksen ja aikarajan sen tekemiselle. Nuoret saivat toteuttaa tehtävän omaa kirjoittamistaan parhaiten tukevalla tavalla, valita esimerkiksi kirjoittamisen lajityypin ja sen, tuottivatko kokonaan uutta tekstiä vai

käyttivätkö harjoitusta jonkin aikaisemmin kirjoittamansa tarinan kehittelyyn. Halukkaat saivat lukea tekstinsä ääneen. Kirjoittajat saivat itse valita teksteistään ne, jotka olivat valmiit näyttämään muille ja julkaisemaan tässä kirjassa. Viimeisessä kirjoituspajassa nuoret kehittivät ja hioivat julkaistaviksi valikoituneita tekstejä. Kaikissa pajoissa oli läsnä Keskusliiton työntekijä, jolla oli mahdollisuus tarvittaessa keskustella nuorten kanssa kirjoittaessa esiin nousseista kokemuksista.

Vaikka olin mukana kirjailijana ja kirjoittamisen opettajana, opin tämän työn parissa valtavasti. Sain huomata, miten nuoret, joista osalle oli aina kerrottu, ettei kirjoittaminen ole heidän lajinsa, kirjoittivat koskettavasti ja tarkasti havainnoiden. Luin kymmeniä lahjakkaiden, omaäänisten kirjoittajien tekstejä ja seurasin, miten sitoutuneesti kirjoittajat työstivät niitä. Tutustuin ihaniin uusiin ihmisiin ja pohdin heidän kanssaan maailmaa ja elämää, joka teksteistä avautui. Näin, miten lämpimästi toisilleen ennestään tuntemattomat nuoret jakoivat kokemuksiaan, kuuntelivat ja rohkaisivat toisiaan, ja seurasin, miten yksilöistä muodostui toisiaan kannatteleva ryhmä.

Olen kiitollinen Lastensuojelun Keskusliitolle mahdollisuudesta olla mukana, ja kaikille kirjoittajille matkasta, jonka sain kanssanne kulkea. Toivon, että tähän kirjaan kootut äänet kuuluvat kirkkaasti.

Helsingissä 29.7.2019

Elina Hirvonen

*Astuisit näihin kenkiin
hetkeksi
Kokisit jokaisen pettymyksen
hylkäämisen
yksinjäämisen
Kerta kerralta kerta kerran jälkeen
Näkisit miten pimeäksi maailma voi muuttua
eikä kukaan laita valoja
Kulkisitko nämä kengät jalassa
jalat rakoilla
Elimistössä voimakas tulehdus
Joka kerta toiveesi väkivalloin
muserrettaisiin rikki
Sinähän vain sanoisit itsellesi mielessäsi
kaikella on tapana järjestyä
Kun ajatukset täyttäisi loputon syyllisyys
olo, että kohta joku rankaisee
Laskisitko edelleen kymmeneen
sisäänhengityksiäsi
Niissä kengissä kulkiessasi
valitsisitko aina sen mikä
sinusta nyt olisi parasta
voimasi olisivat vähissä
etkä näkisi huomispäivää
Sinä kai vain mieltisit kaikkea hyvää*

aina pitää ajatella positiivisesti

Mieli raiskattuna

ruumis raiskattuna

Ja yhä kai miettisit

miten arvokas ja kaunis

on elämä

ja ruumis

Ruumis ja keho häpäistynä

liattuna

saastaisena

Kunnioittaisitko ja olisit vahingoittamatta sitä

Ota nämä puristavat kengät

Psykoositasoinen ahdistus

syvä masennus

paniikkihäiriö

viha ja syyllisyys

NIINA JÄÄSKELÄINEN

Lapsuudessa polttomerkit

Kulje jokainen kilometri

Elä läpi jokainen rakko

Sen jälkeen voit ilomielin kertoa

miten minun pitäisi elämäni elää

Saatikka olisi pitänyt

PERHONEN

Camilla

OLEN 18-VUOTIAS lahtelainen juuri valmistumassa oleva lähihoitaja. Hain jatko-opiskelamaan sosionomiksi, mikä olisi ehdoton unelma-ammattini. Toiveenani olisi joskus työskennellä lastensuojelun parissa, tai olla tukihenkilönä nuorille. Vietän elämäni poikaystäväni, kavereideni ja kesällä myös töiden parissa. Tärkeitä ihmisiä elämässäni ovat kaverit, poikaystäväni, mummi ja muu perhe. Muita tärkeitä ihmisiä ovat poikaystäväni perheen jäsenet, tukihenkilö ja sijaisperheeni, josta muutin omilleni asumaan.

Lastensuojelu tuli elämäni, kun olin 4-vuotias. Silloin alkoi minun ja siskoni pitkä ja monimutkainen huostaanotto, lastenkodista sijaisperheeseen ja taas

lastenkotiin, josta minä muutin vielä uuteen sijaisperheeseen. Siskoni asuu edelleen samaisessa lastenkodissa.

Lastensuojelun tulo elämääni on varmasti ollut hyvä asia, vaikka niin en ole aina ajatellut. Nyt »aikuisena» olen ymmärtänyt, että asuminen äitini ja hänen miesystävänsä kanssa olisi ollut mahdotonta. Toivon kyllä, että olisin saanut heti huostaanoton alettua perheen, jossa olisin voinut asua omille muuttoon saakka, mutta oli paljon asioita, joiden takia jouduin muuttamaan ensimmäisestä sijaisperheestäni pois. Perhe oli minulle tärkeä.

Olen kuitenkin saanut paljon elämänkokemusta ja ymmärtämystä huostaanoton aikana ja olen kasvanut henkisesti tosi vahvaksi. Tällä hetkellä asiani ovat kaikki puolin hyvin.

Sinulle lukija, haluaisin sanoa, että pidä läheiset ihmiset lähelläsi, ja ole kiitollinen perheestäsi ja muista tärkeistä ihmisistä elämässäsi. Kaikilla ei ole tätä mahdollisuutta.

Hetki, jolloin lastensuojelu tuli elämääni

Olen 4-vuotias. Leikin talvella lumihangessa keskellä yötä yksin. Yhtäkkiä musta auto ajaa meidän kerrostalon pihaan, ja autosta nousee kaksi minulle vierasta naista.

Naiset ovat sosiaalityöntekijöitä. He pyytävät näyttämään, missä asun.

Äitini miesystävä avaa oven. Hän on kännissä niin

kuin aina ja kantaa käsistä roikottaen alle 1-vuotiasta pikkusiskoani.

Äitini on myös kännissä. Hän pystyy kuitenkin juttelemaan toisen sossun kanssa sillä välin, kun toinen sossu pakkaa minun kanssani reppua, johon saan ottaa tärkeitä leluja mukaan.

Minut ja pikkusiskoni viedään heti lastenkotiin. Vietämme siellä kaksi päivää ja palaamme kotiin, mutta kahden kuukauden kuluttua muutamme pysyvästi samaan lastenkotiin. Alkaa pitkä ja monimutkainen huostaanotto.

Kosketus

Kosketuksesta tulee mieleen ensimmäisenä äitini miesystävän väkivalta.

Lapsena join maitoa pikkusiskoni tuttipullosta, ja läikytin vahingossa maidot matolle. Äitini miesystävä suuttui ja kuristi minua pitkään, se tuntui ikuisuudelta. Kuristaminen loppui, kun äitini tuli kaupasta kotiin ja säikähti, kun näki mitä tapahtuu.

Äitini miesystävä heitti minut lattialle ja alkoi lyödä äitiä, koska minä en osannut juoda maitoa tuttipullosta. Juoksin tappelua karkuun äitini makuuhuoneeseen.

Tämä ei ollut ainoa kerta. Hän on hakannut usein myös äitiäni, jolloin minulle tuli aina todella iso tarve »pelastaa» äitini. Pidin itseäni silloin supersankarina, mutta kun minä olin väkivallan kohteena, tunsin itseni pieneksi ja surkeaksi.

Elämäni onnettomin hetki

Elämäni onnettomin hetki oli, kun ensimmäisen sijaisperheeni äiti sanoi, että he eivät voi enää pitää minua. Olin 11-vuotias. Olin asunut perheessä 5-vuotiaasta lähtien.

Olin tosi onnellinen perheessä, pidin sijaisvanhempia äitinä ja isänä ja sijaisveljeäni pidin omana veljenä. He olivat minulle tärkeä ja rakas perhe.

Istuin sijaisäitini kanssa olohuoneessa koulupäivän jälkeen. Hän sanoi, etteivät enää voi pitää minua siellä. Minulle ei ikinä täysin selvinnyt, miksi.

Oli iltapäivä. Menin itkuisena kaverini luokse kylään ja kerroin asian. Kaverini äitikin itki ja lohdutti minua, että vika ei ole minussa. Sitä oli vaikea ymmärtää. Miksei vika olisi minussa, kenessä muussakaan se olisi?

Muuton jälkeen kävin perheen luona kyläilemässä ja soittelimme usein. Pari vuotta myöhemmin sijaisperheeni laittoi viestiä, että en voi enää tulla käymään siellä, enkä voi pitää yhteyttä. Yhteydenpito katkesi tämän viestin jälkeen.

Minulla oli paha mieli, ja mietin, mitä olisin voinut tehdä toisin. Myöhemmin minulle selvisi, että perheellä itsellään oli silloin henkilökohtaisia ongelmia, mutta sitä en osannut viestin saatuani edes ajatella. Lisäksi meidän yhteydenpitoamme vaikeutti myös biologisen äitini ja sijaisperheeni huonot välit. Ehkä näin oli silloin parempi.

Ensimmäisestä sijaisperheestäni muuttaminen on ollut onnettomin hetki elämässäni. Tämän takia oli

vaikea kotiutua laitokseen ja toiseen sijaisperheeseeni, sillä oli vaikea luottaa aikuisiin.

Nyt, monta vuotta myöhemmin olen laittanut ensimmäisen sijaisperheeni äidille jälleen viestiä. Olisi kiva alkaa pitää uudestaan yhteyttä nyt, kun olen täysi-ikäinen. Sijaisäitini on vastannut viestiini, ja olemme suunnitelleet tapaamista. Sijaisveljeeni olen pitänyt yhteyksiä jo useamman vuoden ajan.

Olen onnellinen ja iloinen, että yhteydenpitomme on palannut ja että tapaamme heti, kun vaan aika on sopiva.

Paha ihminen

Paha ihminen on äitini entinen miesystävä, joka oli lapsuudessani väkivaltainen. Hän on edelleen elämässämme mukana, sillä hän on pikkusiskoni isä.

Hän oli väkivaltainen, manipuloiva, valehteleva ja itsekes. Hänellä on tapana satuttaa läheisiään henkisesti ja fyysisesti. Minua hän ei ole satuttanut fyysisesti moniin vuosiin, mutta äitiäni on, ja muita läheisiä henkisesti.

Pikkusiskoni isä ei anna pikkusiskoni tavata äitiä eikä mummia. Hän haukkuu äitiä minun naamani edessä, äiti alkaa itkeä ja minulle tulee siitä aina paha mieli, ja tuntuu, että vaipuisin masennukseen.

Äitini alkoholiongelmat alkoivat, kun äiti tapasi pikkusiskoni isän. Olin silloin 1-vuotias. On vaikeaa olla syyttämättä häntä äidin alkoholiongelmista.

Väkivaltaisen lapsuuteni takia jouduin käymään ala-asteikäisenä terapiassa puhumassa traumaistani.

Lapsuuteni oli pilalla äitini entisen miesystävän takia. Hänen takiaan pikkusiskoni joutui muuttamaan ensimmäisestä sijaisperheestä pois jo kahden vuoden jälkeen. Pikkusiskoni isä ei ole antanut lupaa, että siskoni saisi muuttaa enää uuteen sijaisperheeseen, joten siskoni joutuu asumaan täysi-ikäiseksi asti laitoksessa.

Olen nykyään ihan hyvissä väleissä äitini miesystävän kanssa, näemme silloin tällöin pikkusiskoni syntymäpäivillä ja muissa yhteistapaamisissa. Olen luonteeltani sellainen, että pystyn antamaan ikävien asioiden olla omassa arvossaan. Emme ole millään tavalla läheisiä, mutta kuitenkin hyvänpäivän tuttuja.

Kirje pienelle minulle

Hyvä Camilla, sinun ei tarvitse huolehtia pikkusiskostasi, äidistäsi eikä veljestäsi.

Silloin, kun äitisi miesystävä on väkivaltaisen, voit sanoa siitä päiväkodissa päiväkodin aikuisille, eikä sinun tarvitse mennä äidin ja tämän miesystävän riitojen väliin.

Ei ole sinun vikasi, että pikkusiskosi itkee, vaikka oletkin hänen kanssaan kahdestaan kotona. Ei sen pitäisi olla sinun tehtäväsi. Olet itsekin vain 4-vuotias.

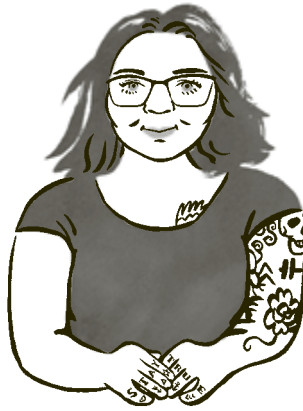
Sinun ei tarvitse mennä sängyn alle piiloon äitisi miesystävää, vaan voit mennä naapuriin sanomaan, että kotona taas hakataan.

Sinun ei tarvitse tuntea itseäsi huonommaksi lapseksi sen takia, että joudut olemaan aina yksin ja sinua lyödään ja syytetään siitä, että et ole vaihtanut pikkusiskosi vaippaa etkä ole ruokkinut häntä. Olet itsekin vasta lapsi, eikä sinun kuuluisi hoitaa noita asioita.

Sinun ei tarvitse katsella äitisi ja hänen miesystävänsä juopottelua illasta toiseen.

Sinun ei pitäisi odottaa keskellä yötä, milloin äiti tulee baarista kotiin ja antaa sinulle ja pikkusiskollesi ruokaa.

Sinun ei pitäisi joutua perustelemaan äitisi miesystävälle, minkä takia sinua ei saa heittää parvekkeelta alas.

@Janskku

OLEN 20-VUOTIAS ja asun Oulussa. Työskentelen sosiaali- ja terveysalalla. Teen työtä alalla, jonka tunnen omaksi kutsumukseksi. Olen vielä jälkihuollon asiakkaana ja viisi vuotta minun kanssani työtä tehnyt jälkihuollon ohjaaja on ollut yksi tärkeimmistä aikuisista elämässäni, vaikka nyt olen jo aikuinen ja tuen tarve on vähäinen. Elämäni tärkeimpiä ihmisiä ovat myös avopuolisoni ja läheiset ystäväni. Isoveljeni, jonka kanssa olemme kokeneet paljon yhdessä, on minulle myös läheinen (vaikka onkin välillä vähän ärsyttävä ☺).

Lastensuojelu tuli elämäni turvattoman kasvuympäristön ja äidin alkoholiongelman vuoksi. Isoveljeni ja minut otettiin huostaan samaan laitokseen, sekä hetkellisesti toiseen perheeseen. Sijoitus oli todella lyhyt.

Äiti oli yksinhuoltaja. Vaikka hänellä oli ongelmia, osasi hän olla rakastava, ja muistan vieläkin, kuinka ihanaa oli nähdä äitiä viikonloppulomilla.

Äidin mieliala ja vanhemmuus vaihtelivat. Välillä hän oli unelmien vanhempi mutta toisena hetkenä haukkui ja vähät välitti meistä.

Kasvaminen siinä ympäristössä ei ollut turvallista. Pienenä lapsena sitä ei ymmärtänyt. Ajatteli vain, että miksi meidät viedään pois kotoa. Aikuisena ymmärrän, että se oli pelastus. Sosiaalityöntekijä, joka huostaanotosta päätti, teki oikean päätöksen, vaikka ei puhunut meille ja selittänyt, miksi tilanne on tämä.

Emme tienneet, miksi emme saa olla kotona. Siinä ei auttanut äitimme vaihtuvat valheet siitä, että meidät vietiin hänen entisen puolisonsa takia. Lapsena uskoimme kaiken, olihan hän äitimme.

Muutin alaikäisenä kauas toiselle paikkakunnalle, koska en kestänyt olla enää lähellä omaa perhettäni. Minua pidettiin huonona, sellaisena, etten osannut tehdä mitään. Olin hyödytön.

Vanhempiana keskustelin sisarusteni ja äitimme kanssa siitä, miksi he käyttäytyivät niin. He kielsivät kaiken ja väittivät, etteivät koskaan olleet ajatelleet minusta niin, vaan se oli aina joku muu. Että heillä oli vaan sellainen käsitys minusta. Mutta se ei oikeuta sanomaan kenellekään haukkumismielessä, että hän on vammainen tai ettei hänestä tule mitään.

Sanat jättivät jäljet, mutta päätin, etten anna toisten sanojen määrittää sitä, mitä minusta voi tulla.

Miten lastensuojelu tuli elämään

Olen onnellinen, kun tapaan muita nuoria, jotka ovat kokeneet lastensuojelun. He ovat vahvoja ja haluavat tulla kuulluiksi, kun lastensuojelua kehitetään.

Lastensuojelu on pelastus monelle, niin on ollut myös minulle. Minulle ja veljelleni sijoitus oli pelastus, sillä kotona olo oli levotonta. Äidilläni oli alkoholi-ongelma eikä hän pärjännyt yksinhuoltajana. Raha meni alkoholiin ja vähäisillä rahoilla ostettiin makeisia. Harvoin meillä oli kunnon ruokaa ja vielä harvemmin mitään terveellistä.

Ennen huostaanottoa meidän perheessä kävi perhetyöntekijä. Hän on ollut minulle tärkeä ihminen. Hän oli jo ennen minun syntymääni perheessämme tukihenkilönä. Olen vielä nykyäänkin hänen kanssaan yhteydessä. Hän on ollut minulle kuin eräänlainen varaäiti.

Muistan, että aina kun perhetyöntekijä kävi kotikäynneillä, piti esittää, että kaikki olisi hyvin. Vaikkei ollut.

Muutimme paljon ennen pysyvää huostaanottoa. En osaa sanoa, kauanko asuimme yhdessä paikassa, mutta olen nähnyt tietojani 6–7 eri paikkakunnalla. En ole vielä saanut tarkkaa tietoa siitä, miksi muutimme koko ajan, mutta minulle on kerrottu, että pakoilimme äidin ja hänen miesystävänsä ongelmia. Sijoitus oli paras ratkaisu.

Oirehdimme paljon ja ongelmakäytöstäkin oli. Hajotimme paikkoja ja saimme raivokohtauksia. Lopulta pääsimme pysyvään »kotiin» laitokseen,

jossa ympäristö pysyi samana. Se toi paljon turvaa ja oli todella tärkeää, että meidän kasvatukseemme puututtiin. Opimme »normaaliin» elämään.

Vaikka monelle lastensuojelu on pelastus, on siinä paljon myös kehittämistä. Vanhemmalla iällä olen tajunnut, mitä kaikkea olen itse saanut ja mitä mielestäni olisi voinut tehdä toisin. Olen kiitollinen, että minut on lapsena pelastettu turvattomasta kasvuympäristöstä ja olen saanut apua ja tukea kasvamiseen. Silti ohjaus ja säädökset olivat liian tiukkoja ja mahdollistivat »vallan» väärinkäytön.

Jos olit vain surullinen ja itkit kovaan ääneen, sinut saatettiin laittaa kiinnipitoon. Mietin vieläkin, miksi minua ei kuunneltu tai mikseivät ohjaajat huomanneet, etten ole aggressiivinen, vaan surullinen ja ikävöin kotiin. Se näkyy minussa vielä aikuisena. Jos olen surullinen, en uskalla ilmaista sitä. Sitten kun olen tarpeeksi joutunut kestäämään, kaikki purkautuu ja saatan itkeä todella kauan.

Väärinkäyttöä oli myös se, että kiristettiin ruualla, jos käyttäydyit huonosti. Omia puhelimia ei silloin saanut olla kenelläkään lapsella tai nuorella, joten myös kotiin soittoajoilla kiristettiin toimimaan niin kuin ohjaaja halusi. Kiinnipidot ja rajoittaminen tehtiin kovakouraisesti ja välillä toimittiin liian ennakoivasti. Olen aikuisena ymmärtänyt, että säännöt olivat silloin erilaiset ja ohjaajat tekivät mitä käskettiin, mutta miksi se mahdollisti vallan nousun yksittäisten ohjaajien päähän? Ja miten se voi vieläkin olla mahdollista?

Vieläkin kuulee lastensuojelupaikoista, joissa rangaistaan väkivallalla eikä ihmisoikeutta / itsemääräämisoikeutta kunnioiteta. Kiristetään perustarpeista: et saa syödä, koska purit pahaa oloasi hoitajaan. Ongelmakäyttäytymistä ei pidä tietenkään hyväksyä, mutta lapsia ja nuoria pitää oppia ymmärtämään. Kohtuulliset rajat yhdessä ammattilaisten ja nuorten kanssa.

Eräs kerta on jäänyt mieleeni kummittlemaan.

Itkin pöydän alla. Viskasin pehmolelun kauemmas ja itkin. Huoneessani oli kaksi ohjaajaa, jotka keskustelivat keskenään. Huusin, että haluan kotiin. Ohjaaja kysyi toiselta: »Laitetaanko kiinnipitoon?» He miettivät, että olen todella levoton, kun heitin pehmolelun maahan, ehkä alle metrin päähän. He ottivat käsivarsista kiinni. Aloin rimpuilla ja itkin, etteivät laita minua kiinnipitoon, en ole vihainen. En muista tarkalleen, miten ohjaajat pitivät minua, mutta muistan hyvin, kuinka toinen ohjaaja painoi jalallaan minua lattiaa vasten. Muistan elävästi sen pelon ja ahdistuksen. Kiinnipidosta pääsi, kun oli aivan hiljaa ja hengittämättä.

Ymmärrän, että joskus lapsi tai nuori on vaaraksi itselleen ja muille, mutta rajoittaminen ei saa koskaan olla väkivaltaista tai rajoittaa toisen ihmisen oikeuksia ja arvoa.

Avunpyyntö

Olisin toivonut, että joku kuulisi minuakin ja keskustelisi kanssani. Lohduttaisi.

Olisin vain halunnut itkeä ilman, että minua käskettiin olemaan hiljaa tai minut laitettiin kiinnipittoon.

Olisin vain halunnut purkaa ikävääni.

Jouduin tukahduttamaan suruni ja itkemään öisin, ettei kukaan kuulisi.

Onnellinen hetki

Olin laitoksessa pienestä pitäen ja minulla ei ollut oikeastaan minkäänlaista kosketusta normaaliin perhe-elämään.

Oma ohjaajani halusi minun kokevan sen. Hän otti minut mukaan oman perheensä reissuille ja juhliin.

Sain käydä ohjaajani luona kylässä ja kokea olevani osa muutakin kuin laitoksen valkoisia seiniä.

Kiitos

Ohjaajat. Ajattelen teitä lämmöllä.

Olitte turvallisia ja teitte työnne täydellä sydämellä. Me emme olleet mitään helppoja lapsia, mutta te jaksotte. Olimme rasavillejä, meillä oli paljon ongelmakäyttäytymistä. Riehuimme ja pistimme kärsivällisyyden koetukselle. Annoitte aikaanne, jopa työpäivän ulkopuolella.

Olo oli aina turvallinen, kun olitte työvuorossa. Olitte kärsivällisiä ja ohjasitte ja asetitte rajoja. Olen kiitollinen, että olette olleet osa minun kasvuani siksi ihmiseksi, joka olen nyt. Annoitte paljon.

TÄSSÄ KIRJASSA tarinansa kertovat nuoret, joilla on omakohtainen kokemus lastensuojelusta. Jokainen tarina on erilainen, mutta kaikilla kirjoittajilla on takanaan kokemuksia, joita lapsen ei tulisi kohdata. Silti he ovat ponnistaneet eteenpäin kohti itsensä näköistä elämää.

Tekstit ovat syntyneet Lastensuojelun Keskusliiton järjestämässä työpajoissa, joissa nuoret ovat käyneet läpi omakohtaisia kokemuksiaan kirjoittamalla. He esiintyvät nimimerkeillä ja heidän muotokuvansa on piirtänyt sarjakuva-
piirtäjä **Aino Sutinen**. Kirjailija, elokuvantekijä **Elina Hirvonen** ja viestintäpäällikkö **Juuli Hurskainen** Lastensuojelun Keskusliitosta ovat yhdessä koonneet tarinat kirjaksi.

www.wsoy.fi

80.2

ISBN 978-951-0-44603-4